

S.E.

Ze dne 24. října 1956.
12,00

Zprávy.

Budapešť.- Maďarský rozhlas před krátkou chvílí oznámil, že maďarská vláda požádala sovětské oddíly, aby obnovily v zemi pořádek. Ve vydaném vládním dekretu se praví, že za nepokoju byl zabit větší počet občanů, vojáků a vyšších členů Státně bezpečnostní policie.

Nový maďarský ministrský předseda Nagy zároveň podepsal podle zpráv budapeštského rozhlasu dekret, jímž se v celém Maďarsku vyhlašuje stané právo.

ÚV maďarské Komunistické strany rozhodl, aby Imre Nagy se stal opět maďarským ministrem předsedou náměstek Hegedyse který má však zůstat předsedou vlády. ÚV provedl také změny v maďarském politbyru a v obsazení tajemníků ÚV.

Jedním z těchto tajemníků je známý maďarský spisovatel Dula Kalay, jiným ústředním tajemníkem je bývalý maďarský poslanec za malorolnickou stranu Donat "?" Do ÚV byl kromě jiných nových členů zvolen také bývalý náměstek maďarského ministra informací Zosonzi, který byl roku 1950 žatčen pravděpodobně pro titoismus. Berné Geré však zůstává prvním tajemníkem maďarských komunistů. Budapeštský rozhlas dnes ráno oznámil, že situace v zemi je neobyčejně vážná a tvrdil, že během noci na dnešek došlo k ozbrojeným útokům protirevolučních skupin. V této zprávě budapeštského rozhlasu se prý tvrdí, že prý gangsteři obsadili továrny, veřejné budovy a že vraždili. Komunistické komuniké také vysvětluje, že vláda nebyla připravena na krvavé útoky a protože povolala na pomoc sovětské oddíly, které jsou v Maďarsku podle varšavského paktu.

Ze zpráv úřední Komunistické maďarské tiskové kanceláře vyplývá dramatický vývoj včerejších událostí. Včera ráno zahájili vysokoškoláci a studenti vyšších tříd středních škol pochod ke kroužku Fetétiho v Budapešti. Připojily se k nim delegace vojenských akademíí, skupina asi 800 vojáků, dělníci, třídníci a četní známí maďarskí spisovatelé. Demonstranti provlávali slávu polské mládeži a slávu svobodě. Studenti podporováni mnohými známými universitními profesory, vznesli tyto hlavní požadavky: Odvolání sovětských vojsk z Maďarska, plná svoboda projevu a tisku, odstranění velké Stalinovy sochy

v Budapešti, nové uniformy pro maďarskou armádu a místo nějších uniform sovětského typu, změnu maďarské vlády a povolání Nage zpět za ministerského předsedu.

Studenti dále žádali aby byl co nejdříve svolán mimořádný sjezd maďarské komunistické strany, aby se konal veřejný proces s bývalým maďarským ministrem obrany Fárkasem a bývalým prvním tajemníkem Maďarské komunistické strany Rákosiem, který je nyní patrně v Sovětském svazu a podle studentských požadavků má být vydán Maďareku. Aby se konaly dále všeobecné volby, ve kterých by mohly kandidovat všechny strany maďarské národní fronty. Konečně studenti žádali, aby se přezkoumaly maďarsko-sovětské vztahy, aby se revidovaly maďarský hospodářský plán, pracovní normy dělníků a povinné dodávky rolníků, aby se provedla revize všech politických procesů a aby byli propuštěni všechni političtí vězni, včetně těch, kteří jsou v Sovětském svazu.

Nakonec přečetl asi před 50.000 demonstranty předseda maďarských episovatelů Véres resoluci, ve které se praví, že v tomto historickém okamžiku nevypracovali vůdcové maďarské komunistické strany žádny program, ve kterém se navrhuje sedm základních bodů. Továrny mají být řízeny odborníky a zemědělci mají mít právo sami rozhodnout o svém osudu. Rákosiho klika má být odstraněna z politického života a Imre "agy" má dostat důstojnou funkci. A konečně se má vypracovat volební rámec, který odpovídá socialistické demokracii. Necht lid svobodně a tajně volí své zástupce v parlamentu a jiných orgánech. Tímto požadavkem vyjadřujeme svědomí národa. Tak končila resoluce přečtená na včerejších bouřlivých budapešťských demonstracích.

Varšava.- Podle zprávy varšavského rozhlasu prehovoril dněs po poludní prvý tajomník polskej Komunistickej strany Gomulka na verejnem shromaždení vo Varšave.

Predseda polskej vlády Cyriankievič budě mít dněs prejav na zasedaní polského parlamentu. Príslušníci polských branných sil sa včera zišli na niekolkých verejnych schodzach, na ktorých ujistili Gomulku podporou a žiadali čistku vo výšiteľskom zbore. Zároveň sa rozohnáha po celom Poľsku kampan na prepuštanie kardinála Vyšinského, predseda združenia rolnickej strany Ignar vyhlásil v parlamente že v decembrových volbách budú moct občania volit medzi jednotlivými kandidátmi a volby že budú tajné.

Varšava.- Dopolňoval amerického časopisu New York Times Groosen oznámił, že včerajší telefonický rozhovor medzi novým polským vedením a sovětskými komunistickými vodecami na koniec vedol k dohodě, že Sovětský svaz odvolá všetky vojenské opatrenia v Poľsku. Naopak Gomulka prejavil, že v piatok odjde do Moskvy, rekovat o terajšej kríze v Poľsku-sovětských vzťahoch. Americký dopisovateľ píše, že Chruščov za včerajšiu telefonického rozhovoru s Gomulkom už niebol tým kritizícm a útočným mužom, ako keď minulý piatok prišiel na zasadnutí UV Poľskej združenej robotnickej strany.

Podľa zpráv z polských prameňov bol Chruščov pri včerajšom telefonickom rozhovore srdčný, ospravedlnil sa za svoje predchádzajúce výbuchy a dokonca vyhlásil, že polská linia zastávaná Gomulkom je správná.

Podľa telefonickej dohody Chruščev slúbil, že sovietske tankové oddiely v okolí Lodžie budú povolené zpäť na svoje základne a že dva sovietske křížníky, ktoré pristály v Gdyni opustia polské vody. Polaské kruhy zdorazňujú, píše americký dopisovač Grecoen, že po čas moskovských poriad poiski zástupcovia rozhodně nieustúpí od požiadavky, že Polsko a Sovětsky sváz majú rozvíjať svoje vzťahy na základne plné rovnosti a že Polsko má právo na svoju vlastnú cestu ku socializmu.

Grecoen diaľej píše, že odstranenie Vitaszewskeho má slúžiť n a to ,aby bol izolovaný terajší minister národnej obrany sovietsky maršál Rokosowski. Na jeho miesto bol menovaný Gomulkou blízky priateľ generál.. Americký dopisovač súdi, že tým sa má zaistit plná kontrola nového vedenia polskej Komunistickej strany nad polskou armádou. V minulých dvoch dňoch sa po celom Polsku konaly schôzde vojakou ,ktorí prejavili ku Gomulkovu programu. Americký novinár zdorazní je ,že sa týchto schodzí niezúčastnili sovietski dôstojníci a že sa pravdepodobne pripravuje odvolanie sovietskych inštruktorov polských branných sil. Gomulka budé v Moskve pravdepodobne rekoval aj o tomto bodé. Grecoen diaľej zdorezňuje, že Gomulka Cyriankievitz a Ochab majú do Moskvy odjíť do Moskvy už v piatok. Je však možné, že polskí predáci odložia cestu do Moskvy vzhľadom k terajšemu zasadaniu polského parlamentu ,ktoré bolo otvorené včera.